

МОЖЛИВІСТЬ ПРИТЯГНЕННЯ АДВОКАТА ДО КОНСТИТУЦІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

конституційно-правова відповідальність — це особливий вид юридичної відповідальності, зміст і особливості якої зумовлені першочерговою роллю конституційного права в системі національного права України.

конституційно-правова відповідальність є передбачений нормами конституційного права специфічний обов'язок суб'єктів конституційного права зазнати несприятливих наслідків особистого, майнового чи громадського характеру за скоєне правопорушення, який виступає як засіб забезпечення норм конституційного права, часто має чітко виражений політичний характер, реалізує інтереси особливого кола суб'єктів через спеціальний механізм реалізації, містить цілу низку юридичних санкцій.

конституційній відповідальності властива якість, яка надає їй специфічних рис. такою якістю є політичний характер конституційної відповідальності, і це цілком закономірно, оскільки конституційні відносини пов'язані з такими соціальними явищами, як влада, держава, політика, суспільство. дуже виразно це спостерігається на рівні конституційного регулювання.

до суб'єктів конституційної відповідальності належать органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи. суб'єктами такого виду юридичної відповідальності в Україні є: Президент України; Верховна Рада України; народні депутати України; Кабінет Міністрів України; Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри та міністри України; Верховна Рада Автономної Республіки Крим; депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим; Голова Ради Міністрів Автономної Республіки Крим; сільські, селищні, міські, районні у містах, районні та обласні ради; депутати відповідних рад; сільські, селищні та міські голови; голови районних та обласних рад; голови місцевих державних адміністрацій.

За Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (ч.1 ст.7) діяльність адвоката несумісна з роботою на по-

садах:

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу кабінету міністрів України, та їх заступники, Голова служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова Рахункової палати, уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради Міністрів Автономної Республіки Крим;

б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

г) військові посадові особи Збройних сил України та інших утворених відповідно до законів військових формувань;

ґ) судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, Голова, члени, дисциплінарні інспектори вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї комісії, Голова, заступник Голови, секретарі секцій вищої Ради юстиції, а також інші члени вищої Ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

д) особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, державної кримінально-виконавчої служби, органів та підрозділів цивільного захисту, державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, податкової міліції;

е) посадові та службові особи органів прокуратури, служби безпеки України, дипломатичної служби, митної служби, державної податкової служби;

є) члени Центральної виборчої комісії;

ж) посадові та службові особи інших органів державної влади.

Отже, зазвичай прийнято вважати, адвокат не є суб'єктом конституційної відповідальності. Проте, адвокат так само є суб'єктом конституційно-правової відповідальності в разі невиконання або неналежного виконання конституційного обов'язку по наданню особі кваліфікованої юридичної допомоги.

сама категорія «конституційно-правової відповідальності» сьогодні міцно вплетена в конституційно-правову матерію, однак є

порівняно мало досліджень присвячених фізичним особам, що володіють особливим конституційно-правовим статусом, де адвоката не відносять до суб'єктів конституційно-правової відповідальності.

такий стан речей не відповідає чинному законодавству і адвокат є суб'єктом конституційно-правової відповідальності, і відноситься до фізичних осіб, що володіють особливим конституційно-правовим статусом, на що вказують наступні обставини:

(ч 2 ст. 59 конституції України) для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

для того щоб виконувати конституційний обов'язок по наданню кваліфікованої юридичної допомоги адвокат повинен вступати у відповідні конституційно-правові відносини відповідно бути суб'єктом цих відносин, причому, суб'єктом, що володіє особливим конституційно-правовим статусом.

особливий конституційно-правовий статус адвоката обумовлений тим, що: існує певна, з підвищеними вимогами процедура набуття статусу адвоката (відповідно до Зу«Про адвокатуру та адвокатську діяльність»); адвокат несе спеціальну конституційний обов'язок перед державою надавати кваліфіковану юридичну допомогу кожному бажаючому.

З того, що адвокат є суб'єктом конституційно-правових відносин, випливає, що за невиконання або неналежне виконання свого конституційного обов'язку по наданню довірителю кваліфікованої юридичної допомоги він повинен нести конституційно-правову відповідальність, тобто зазнати певні несприятливі наслідки за скоєне правопорушення.